

Kunst en cultuur | Laat jezelf maar zien!

Het optreden van het kerstkoor, de voorstellingen voor ouders op school: het kán gelukkig allemaal weer. Behalve bijzondere momenten voor de kinderen en voor u, zijn deze evenementen ook een belangrijke pijler van ons onderwijs.

Bij de Piet Hein wordt gewerkt met hoofd, hart en handen. In het kunstonderwijs komt dat allemaal samen: je leert kijken, uitdrukken wat je voelt en maken wat jij voor ogen hebt. “Kinderen hebben nog een vrije geest: als zij iets willen, dan kan het gewoon. Die vrijheid willen we zo lang mogelijk proberen op te rekken”, zo vat Janiek Groothedde de visie samen. Naast leerkracht van groep 1/2 C is zij bevlogen coördinator van de werkgroep Kunst en cultuur.

Wat doet de Piet Hein anders dan andere basisscholen als het gaat om kunst en cultuur?

Janiek: “Voor ons is creativiteit net zo belangrijk voor de ontwikkeling van kinderen als taal en rekenen. Kunst is een afspiegeling van de maatschappij, dus het is een middel om de wereld om je heen te begrijpen. Daarom gaat elke groep erop uit om kunst te kijken – naar het Rijksmuseum, tentoonstellingen en theater. Daarnaast, en dat is echt uniek, hebben we drie vakdocenten in huis voor muziek en drama. Het is dus niet iets wat we ‘er even bij doen’ hier.”

Is het kunstonderwijs de “handen” uit het “hoofd-hart-handen”-onderwijs, of meer dan dat?

Janiek: “Veel meer dan dat. Kunst is álles.” (lacht) “Het is niet: *vandaag gaan we een kerstboom schilderen en die moet er zo-en-zo uitzien*. Het resultaat is minder belangrijk dan het proces. Daarmee bedoel ik dat we kinderen leren om goed te kijken, vragen te stellen, te ervaren wat iets bij hen oproept, en dan zelf iets te maken waarmee ze dat uitdrukken. Onze rol is niet te dicteren wat ze moeten maken, maar te faciliteren wat ze willen maken. En geloof me, vaak komen ze met dingen waarvan ik als leerkracht zeg: dát had ik nooit kunnen bedenken.”

Dat past goed bij de methode Blink waar de Piet Hein mee werkt.

Janiek: "Precies. Blink werkt rond een aantal thema's en gaat uit van: wat zou jij willen leren? De kinderen verkennen het thema, stellen vragen, doen zelf onderzoek en presenteren uiteindelijk wat ze hebben geleerd. Daar kunnen we met de creatieve vakken mooi op aansluiten. We werken rond dezelfde thema's, die zo des te meer gaan leven voor de kinderen. We leren hen filosoferen, maken en presenteren. De methode die wij daarvoor sinds kort gebruiken heet Laat maar Zien. Die biedt een soort databank met ideeën en een manier om vast te leggen wat iedere leerling per jaar aan vaardigheden opdoet."

Welke technieken leren de kinderen hier op school?

Janiek: "We zorgen ervoor dat de kinderen met veel verschillende technieken in aanraking komen: schilderen, tekenen met houtskool, collages maken, boetseren, werken met restmaterialen en textiel, druktechnieken... noem maar op. We letten erop dat ze alles in die acht jaar minstens een keer hebben gedaan. Al deze technieken leren ze van hun eigen leerkracht. Maar omdat wij natuurlijk niet allemaal overal goed in kunnen zijn, vliegen we daarvoor soms kunstenaars of gespecialiseerde collega's in. Zo is bijvoorbeeld het prachtige decor van de bovenbouwvoorstelling over het thema 'jungle' tot stand gekomen."

Wat leren de kinderen op het gebied van podiumkunsten?

Janiek: "We zingen en spelen veel in de klas, maar voor de technische verdieping hebben we dus drie vakdocenten. Peter geeft wekelijks muziekles aan alle groepen. Daan geeft dramalessen in de onderbouw en Lizzy in de bovenbouw. Daarbij draait het om jezelf leren presenteren en samenwerken. Wat kun je met je mimiek, je lijf, je stem? Hoe kom je samen tot een voorstelling?"

Alle kinderen staan eens per jaar op het podium?

Janiek: "Ja, iedere groep maakt een voorstelling. In groepen 1 tot en met 4 beginnen we laagdrempelig en met een korte spanningsboog: je staat met de hele klas op het podium en presenteert samen stukjes van een paar minuten. Groep 5 sluit aan bij het schoolthema en geeft een presentatie waarin fysieke uitdrukking en samenwerking centraal staan. In groep 6 is er een open podium met zang, muziek, dans, playback en videoclips. In groep 7 maken de leerlingen een voorstelling rond het thema van de Kinderboekenweek. In korte scènes wordt het verhaal verteld en ook de kostuums en decors worden door de leerlingen zelf gemaakt. Ieder kind, podiumbeest of niet, komt dus creatief aan zijn trekken. En voor groep 8 maakt Lizzy ieder jaar de musical samen met de leerlingen, dat is natuurlijk een prachtige feestelijke afsluiter."

Gelukkig kunnen de ouders ook weer naar die voorstellingen komen kijken.

Janiek: "We hebben het allemaal zo gemist. De eerste voorstelling vergeet ik nooit meer. Mensen stonden echt met tranen in de ogen. Niet dat het allemaal stillag in coronatijd, we hebben de kinderen leuke opdrachten gegeven om thuis te doen en te maken. Maar samenzijn, sámen maken, dat is zoiets moois."

De kinderen kijken ook naar elkaars voorstellingen?

Janiek: "Iedere klas gaat naar de voorstelling van een andere klas. Naar elkaar kijken en zo van elkaar leren is even belangrijk als zelf op het podium staan. We hadden net een voorstelling van groep 1/2 rond het thema 'jungle', prachtig. Hoe al die handjes samen het geluid van een regenbui konden maken! Ik hoorde andere kinderen zeggen: 'wow, daar willen wij ook staan, met leuke kleren aan en die spot op ons'. Het stimuleert en voedt elkaar."

Wat is de rol van de werkgroep Kunst en cultuur in dit alles?

Janiek: "Wij vijf zorgen voor de rode draad in het aanbod van groep 1 tot en met groep 8. Sebastiaan, ook coördinator van de werkgroep Natuur & Techniek, let op een goede aansluiting bij de Blink-thema's. Sien regelt de uitjes en houdt het aanbod van tentoonstellingen en voorstellingen in de stad in de gaten. Esther heeft als docent beeldende vorming de inhoudelijke kennis om het creatief onderwijs naar een hoger niveau te tillen. Lizzy doet hetzelfde als dramadocent. En ik schrijf onder meer het beleidsplan voor komend jaar. Samen organiseren we een studiedag voor onze collega's over onder andere het toepassen van Laat maar Zien in de klas. Ook zijn we het aanspreekpunt voor alle vragen van leerkrachten over het creatief onderwijs."

Tot slot: wat is jouw persoonlijke *drive* om coördinator te zijn van deze werkgroep?

Janiek: "Floortje, die tot voor kort coördinator was, is een goede vriendin van mij. We delen dezelfde visie. Toen zij stopte, was voor het mij heel logisch om deze rol van haar over te nemen. Ik besteed letterlijk al mijn vrije tijd in de categorie 'kunst en cultuur'. Het is tegelijk een van de redenen dat ik leerkracht wilde worden: kunst is dé manier om een kind echt te leren kennen. Het laat zien wat hij of zij nodig heeft en belangrijk vindt. Kleuters zijn daar bij uitstek heel vrij in. Als zij iets willen, denken ze alleen maar: hoe ga ik dat regelen? Nieuwsgierigheid is hun belangrijkste drijfveer, ze worden nog niet gehinderd door de angst om te falen. Ze zijn echt een voorbeeld voor ons, volwassenen. Met ons kunstonderwijs willen we die vrijheid zo lang mogelijk stimuleren."

Meer weten

Op zoek naar creatieve activiteiten met uw kind voor de kerstvakantie?
Janieks [instagram-account @juf_janiek](#) barst van de inspiratie.

Wilt u meer weten over de methode Laat maar Zien? U leest erover op [deze website](#).

De themaniewsbrieven zijn een initiatief van het team van de Piet Hein om u te informeren over de onderwijskundige keuzes en het werk achter de schermen. Is er een onderwerp waar u meer over wilt lezen in een volgende themaniewsbrief? Uw suggesties en vragen zijn van harte welkom: jan.wegman@basisschoolpiethein.nl.